

Veiligheid bij zelfmedicatie en pillen van de dokter

In een groep zijn er altijd mensen die medicijnen gebruiken. Wat doe je dan? Hoe zorg je dat dit veilig gebeurt?

De wet

In dit veiligheidsblad gaat het over zelfmedicatie, zoals paracetamol en dergelijke en voorgeschreven medicijnen van jeugdleden. Het gaat hierbij niet om regelgeving rond voorbehouden medische handelingen, zoals het inbrengen van sondes, katheters en het toedienen van injecties. Deze handelingen vallen onder de Wet beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG).

Voorbehouden handelingen mogen alleen uitgevoerd worden op voorschrift van een arts. Als vrijwilliger mag je alleen deze handelingen uitvoeren, wanneer jij hier bekwaam in bent. Wees bewust van je eigen grenzen hierin.

Suggesties

Tijdens bijeenkomsten of kampen kan het voorkomen dat kinderen ziek worden. In sommige gevallen kun je dit verhelpen met medicijnen die je zonder recept bij de apotheek of drogist kunt kopen. Weet je niet zeker of het gaat om een onschuldig griepje of hoofdpijn, dan kan het verstandig zijn de ouders in te schakelen of een huisarts te bezoeken. Laat het ouders in ieder geval weten als je hun kinderen behandeld hebt. Als vrijwilliger mag je alleen deze handelingen uitvoeren, wanneer jij hier bevoegd en bekwaam in bent. Wees bewust van je eigen grenzen hierin.

Het kan ook voorkomen dat kinderen vanwege een aandoening door de huisarts medicijnen voorgeschreven hebben gekregen.

Er wordt in dit veiligheidsblad geen beschrijving van medicijnen gegeven. Er zijn natuurlijk heel veel verschillende medicijnen en bovendien ontwikkelt de wetenschap zich voortdurend. Hier komt aan bod hoe je omgaat met kinderen die medicijnen nodig hebben tijdens de opkomst en op kamp.

- ✓ Om een goed beeld te krijgen van het medicijngebruik van een kind, is overleg met de ouders/verzorgers erg belangrijk. Zij vertellen je de routines, zodat je weet waar aan je begint.

- ✓ Zijn er verpleegtechnische handelingen nodig, dan begeef je je op een ander vlak en is de Wet BIG van toepassing. Raadpleeg bij twijfel altijd het infoboekje: het begint namelijk al met het geven van injecties.
- ✓ Laat ouders een gezondheidsformulier invullen met achtergrondinformatie. Hierop geven ouders/verzorgers ook aan hoe ze te bereiken zijn tijdens het kamp. Het is noodzakelijk om te weten waar je hen kunt bereiken.
- ✓ Als je ergens 'in de rimboe' zit of als het gebouw geen telefoon heeft, dan is een mobiele telefoon erg handig. Je bent dan altijd bereikbaar. Je kunt een bepaalde tijd afspreken dat ouders kunnen bellen, bijvoorbeeld in de geplande rusttijden op een dag.
- ✓ Maak per kind een overzicht van de medicijnen die het nodig heeft en de momenten waarop ze geslikt moeten worden.
- ✓ Sommige kinderen hebben allergieën of een dieet waarbij ze niet alles mogen eten.
- ✓ Als je maar een dagje weggaat, moeten de medicijnen natuurlijk niet vergeten worden! Neem ook de verbandtrommel en de contactgegevens van de ouders mee.
- ✓ Zorg dat de deelnemers op kamp voldoende medicijnen meenemen en alleen in de originele verpakking.
- ✓ Controleer of medicijnen een bepaalde behandeling nodig hebben, bijvoorbeeld koel bewaren. Hiervoor moet je dan vooraf de nodige voorzieningen treffen. Eventueel kun je een koelkastje op 12 volt of gas meenemen.
- ✓ Het is praktisch om op kamp alle medicijnen in te zamelen en een 'medicijnman of -vrouw' aan te stellen die zorgt dat iedereen alles op tijd krijgt. Zorg dat andere stafleden ook van het medicijngebruik van de kinderen afweten. Spreek af waar je de medicijnen opbergt. Sommige kinderen, met name als ze al wat ouder zijn, regelen hun medicatie zelf. Dit kan probleemloos verlopen. Let op: de verantwoordelijkheid tijdens het kamp ligt wel bij de leiding. Houd daarom tijdens kamp een oogje in het zeil. Het dag- en nachtritme van de kinderen kan aardig verstoord raken op kamp en een pilletje is dan gauw vergeten.

Zieke kinderen: diarree en braken

Wanneer kinderen braken of diarree hebben, moet je dit in de gaten houden in verband met de opname van medicijnen. Een medicijn kan dan een verminderde werking hebben of te snel het lichaam (hebben) verlaten. Het op kamp zijn kan een grotere spanning bij het kind veroorzaken dan in de thuissituatie. Houd daarom rekening met onvoorspelbare reacties.

Als je naar het buitenland gaat

Wanneer je met de groep naar het buitenland gaat, is het aan te raden dat deelnemers met medicijnen een medisch paspoort hebben. Dit is verkrijgbaar bij de huisarts of de apotheek. Voor sommige medicijnen of landen zijn specifieke verklaringen nodig, dit kan je controleren op [de website van het CAK](#). Als je injectienaalden moet meenemen naar het buitenland, zorg dan ook dat je daar een medische verklaring voor hebt, in verband met controle bij de douane. Het is handig om bij langer verblijf in het buitenland gegevens mee te nemen van kinderen met beugels en mensen met lenzen en/of brillen. Dan kan een opticien of orthodontist ter plaatse uitkomst bieden.

Checklist

- De deelnemers hebben een gezondheidsformulier ingevuld.
- Er is bekend welke medicijnen de deelnemers gebruiken.
- Er is bekend of er deelnemers met diëten of allergieën zijn.
- Iemand van de staf is, met name tijdens kampen, verantwoordelijk voor het toezicht op het medicijngebruik en iedereen weet wie dit is.
- Meerdere stafleden zijn op de hoogte van het medicijngebruik van de deelnemers en weten waar de lijst ligt.
- Medicijnen slingeren niet los, maar zijn goed opgeborgen zoals aangegeven op de verpakking.
- Alle medicijnen zitten in de originele verpakking met bijsluiters.
- Kinderen hebben voldoende medicijnen mee voor de duur van het kamp.

- Medicijngebruikers hebben een medicijnpaspoort.
- Indien nodig is voor medicijnen gekoelde opslag geregeld.
- Ouders worden bij voorkeur vooraf, maar zeker achteraf geïnformeerd als kinderen medicijnen gekregen hebben of naar een arts moeten.

Meer informatie

- ✓ Gezondheidsformulier – www.scouting.nl – Zoek op 'gezondheidsformulier'

